1829. Dnia 1 listopada 1829 r. urodził się w Krasnymstawie ks. Leopold Berlicki, proboszcz w Piekarach od 1886 do 1895 roku, fundator kalwarii piekarskiej.

1918. W nocy na 1 listopada 1918 r. ogłoszono zjednoczenie ziemi ołkuskiej z resztą Królestwa, a dnia 1 listopada objęła Rada Narodowa władzę nad całością ziem polskich.

1890. Dnia 1 listopada 1890 r. założono w Radzyniu Tow. Ochr. Ubogiego pracą ks. Zeymkowskiego. W roku 1896 było już rozwiązane.

✓ 1867. Historycznej od roku 1867 rozpoczyna się nazwa burzliwe prawkiem prawa pańszczyźnianego zniesienia wiast, proces tworzenia się uwłaszczeniowego chłopa polskiego. Ustawa późniejsza - niemieckiego związku z 1 listopada 1867 r. zagwarantowała ubezwłasnowolnionym nieograniczone prawo wolnej - praworządności, taka sama ustawa rosyjska z 21 czerwca 1869 r. nadchnęła zupełnie niemal rolnictwo przemysłowe. Dzięki tym ustawom zaczyna ludność polska napływać do miast i rozpoczyna tutaj - dzięki swej organizacji kredytowej - wytrwałej pracy polski stan średni. Jakby spadkowcy napadł rzemiosła nie wystarczają na zaspokojenie kapitałów (rzemieślnicy, krawieccy itp.), później rozpoczynają skutecznie konkurencję z Niemcami i z innych rzemiosłach i w handlu z wyjątkiem niektórych z dużych przemysłów koncesjonowanych (przemysły spożywcze), gdyż rząd daje przemysłowi niemcom.

(Dr. Józef Buzek, Historia Polityki str. 376).

1923. Marka polska wprowadzona jako prawny środek płatniczy w okresie od dnia 26 lutego do 31 października 1923 równoczesny z marką niemiecką, a od dnia 1 listopada 1923 jako wyłączny prawny środek płatniczy.

(Dziennik Ust. Rzpltej. Polskiej tom 2, str. 1143).

1846. W Krzyżkowicach, w powiecie rybnickim, urodził się Ignacy Hajduk Śląski, Franciszek Chrobok. Zmarł w Sokole trzydziestą siódmego dnia 26 września 1906 roku.

3

✓ 1903. Feierliche Grundsteinlegung für die evangelische Kirche in Zabrze.

1905. Die „Schlesiengrube" hisst für die vom 2. Weltkrieg 1914 zu Tode verunglückten 9 Bergleute ein Denkmal — Grundsteinlegung — errichten; desselben wurde am 1. November durch Bergwerksdirektor Knick in Begleitung der Knappschaft seinem Zwecke übergeben.

✓ 1905. Am 1. November wurde die zwischen Kattowitz und Schoppinitz gelegene Kirche Königsgrube, die bisher nur für den Abendgottesdienst geschlossen war, auch für den Vormittagsdienst eröffnet.

✓ 1910. Am 1. November wurde das evangelische Gotteshaus in Gleiwitz, Kreis Tarnowitz, durch den Generalsuperintendenten D. Nottebohm aus Breslau geweiht.

✓ 1911. Am 1. November wurde die neue evangelische Kirche in Radzionkau durch den Generalsuperintendenten D. Nottebohm aus Breslau feierlich eingeweiht.

✓ 1911. Am 1. November wurden die Gemeinden der Landgemeinde und des Gutsbezirks Beuthen, Kreis Tarnowitz, mit der evangelischen Kirchengemeinde Beuthen, die Gemeinden der Landgemeinden und Gutsbezirke Orzesche und Emanuelssegen, Kreis Pless, mit der evangelischen Kirchengemeinde Nikolai in die evangelische Kirchengemeinde Johannis Pless, Kreis Pless, umgepfarrt.

✓✓ 1653. Am 1. November hatten die ersten Gottesdienste in Mikultschütz auf dem St. Annaberge ein. Es hat viel Mühe und Arbeit gekostet, die nötigen Gebäude aufzuführen und manches anzuschaffen, die Kirche zu renovieren und allmählich einen Park um das Gotteshaus zu schaffen.

✓ 1912. Auf Schurley und Ficker wurde das Bürgerrecht ohne Schreibgebühren verliehen.

VV 1847. Am 1. November 1847 wurde zu Sohr. Oberadorf, Kreis Neustadt, der spätere Weihbischof von Breslau, Karl Steinwender, geboren. Am 17. April 1874 wurde er zum Priester geweiht. Am 17. November 1904 wurde er zum Ehrendomherrn ernannt und am 10. März 1910 von Diez d. z. Titularbischof von Diocäsarea und zweiten Weihbischof von Breslau ernannt. Kardinal Kopp erteilte ihm am 25. April 1910 in der Maria-Magdalenen-Kirche die bischöfliche Weihe.

(Oberschl. Heimat v. Jahrgang, Seite 173).

VV 1862. In Gleiwitz am 1. November 1862 Einweihung des katholischen Waisenhauses.

VV 1863. Am 1. November 1863 Einweihung der neuerbauten Kirche in Schmograu, Kreis Namslau.

VV 1771. die „Brandenburggrube" bei Ruda wurde am 1. November 1771 verliehen. Der Betrieb dieser Grube begann schon im Jahre 1770.

VV 1906. Johann Kubath von Nieborowitz bemühte sich um die Errichtung einer Gastwirtschaft und einer eigenen Taufkapelle in Schiedlnitz. Er wandte den unterschriftlichen Rat von Zimny am 1. November 1906 und erwirkte vom bischöflichen Amte die Errichtung einer eigenen Taufvergunst in der Person des Lehrers Matula, welcher musste zur Miete wohnen. Unterstützt von Kubath bat Matula um ursprünglich Grundstücke zu kaufen und erwarb ein solches in der Größe von fast 12 Morgen, auf dem jetzt Kirche und Pfarrhaus stehen und der Friedhof angelegt ist.

1642 r. Cesarz wypowiedział przeciw Szwedom nowe wojsko, które Torstenson wyprowadził ze sobą do Jakowii i tu zwiódł je z listopada 1642 pod Breitenfeldem, w okolicy Lipska, na tym samym pobojowisku, gdzie niegdyś Gustaw Adolf zdumiość był pierwsze zwycięstwo.

1893. Dnia 2 listopada 1893 r. nabożeństwo w Starym Dębieniku (Czerniowce) sprawowane ks. Stojnego proboszcza ks. kap. Kielankowskiego. W roku 1895 zamknięte.

1849. Dnia 2 listopada 1849 umarł we Lwowie Bełza, publicysta i podróżnik, który w czasie swej blisko 60-letniej działalności wiele przysłużył się Ojczyźnie.

(Rocznik Tow. Przyj. Nauk II str. 332).

1902. Kardinal Kopp hat mit Genehmigung der Regierung die Kapellengemeinde Gogolin zu einer selbständigen Pfarrei erhoben. Der Sprengel der neuen Pfarrei umfaßt die Ortschaften Gogolin und Strehlitz mit Sczedrik, deren katholische Bewohner mit den Pfarrangehörigen nach Ottmuth bzw. Jeschona eingepfarrt sind. Die neue Pfarrei in Gogolin ist die Archipresbyterialkirche.

1911. Am 2. November wurde die neue evangelische Kirche in Warschowitz, Kreis Oels, durch den Generalsuperintendenten D. Nottebohm mit Gebet feierlich eingeweiht.

1912. Am 2. November wurde die 10,9 km lange normalspurige Eisenbahnverbindungsstrecke Stanowitz – Pitschen für den Güter- und Viehverkehr eröffnet.

1913. In Warnowitz wurde am 2. November das neue katholische Gemeindehaus eingeweiht.

1517. Herzog Valentin von Ratibor (1506–1521) bestrebte sich bisher in seiner Herrschaft das Heidentum durch Predigt und Taufe zu beseitigen, aber man muß einige Anzeichen vorfinden, daß auch der wiedergetaufte Heide sich anziehen kann, denn am 2. November 1517 bittet Johann vom Hofen die Herzogin, daß sie diesem auf seinem Hofe getauften Abgesandten in seinem Herzogtum Ratibor nachfolgen sollte.

(Weltzel, Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 108).

1851. Dnia 3 listopada 1851 r. wydało rozporządzenie ministerialne, mocą którego wyłączono języki polski i czeski z nauczania, a wiosną cofnięto nadane rozporządzenie co do nauczania języka polskiego na urzędach Śląska Cieszyńskiego.

1922. Radą sejmu śląskiego z dnia 3 listopada 1922 r., ze względu na specjalne warunki dotyczące na Śląsku przyznano urzędnikom i funkcjonariuszom, opłacanym ze skarbu śląskiego, dodatek drożyźniany czyli zwyżkowany w wysokości 40% poborów miesięcznych. Dodatek ten z małymi przerwami wypłacany bywał jeszcze w roku 1939.

1849. Dnia 3 listopada 1849 r. została otwarte seminarium nauczycielskie w Cieszynie. Konsystorz ks. Strachwitz na akcie otwarcia wygłosił mowę o znaczeniu tego seminarium i wezwanie się potem do uczniów nowej szkoły, nalegał im, aby przede wszystkim przykładali się do kształcenia się w polskim języku, który im będzie tak potrzebny w przyszłym zawodzie nauczycielskim.
(Ks. Jan Kudera, Dzieje Śląska str. 43).

1765. Pierwszym państwowym rozporządzeniem szkolnym dla Górnego Śląska jest pruskie Katholisches Schulreglement für Schlesien z dnia 3 listopada 1765 roku. Znaje ten regulamin, iż szkoła jest instytucją kościelną pod dozorem Kurii Biskupiej stojącą, i zmusza się do bliższej jedno do nauczania na mocy wrażda szeregu przepisanych.
(Rozwiki Ferd. Szczyg. Hanik tom I, str. 61/62).

1902. Die evangelische Gemeinde Landsberg O/S. feierte am 3. November ihr 200jähriges Bestehen.

1894. Am 3. November 1894 brannte Hoyerswerda Verlich und Deutsch-Baker die Dörfer Ba in Neudeck; am 21. Juli 1895 den Königsweg beschloß.

1744. Der Abt Bernhard Thiel von Sagan eröffnete am 3. November 1744 eine höhere Lehranstalt mit 12 Schulen in 4 Klassen. Leiter wurde der Ordensgeistliche Stanislaus Skowron. Das Gymnasium fand in Oberschlesien sehr großen Zuspruch, gliederte sich 1766 sogar ein Lehrerseminar an und bestand 1786 und in der ersten Zeit die Höchstzahl der Schüler, nämlich 243, von denen 200 auf die 6 Klassen des Gymnasiums, 43 auf das Lehrerseminar entfielen.

1606. Herzog Nikolaus III. von Ratibor entdeckte schwer, daß sich für Herstellung seiner Gesundheit auf Krakau, wo er aber schon von den gebrauchten Aerzten Hilfe zu suchen am 3. November 1506 starb. Die Leiche wurde nach Ratibor gebracht u. im Hochaltar beigesetzt. Sein Herz aber Johann Sarkander bald nach sich.

(Weltzel, Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 103).

9

1617. Dňa 4 listopada 1617 r. mnohí mamičtrí
mistro Mystěnína prijmi, prizy ozym prostora, pěsamieni podlá
pačuhnieva wyšé wyssku, capitol, mój teatro i nabudowanie
pa lemy ostanie nhiey Bytomskiej, a kwiatów, mnětanna
w mnnach, tak zostaé pahniowany, że po dokonanej
reparacji wymagaé znowy konsekracji, jak o tym wspo-
mina pratuhié wizytacji z roku 1619.

1906. Am 4. November wurde die neue katholische Kirche in Kobenbirken bei Ratibor feierlich eingeweiht; Erzpriester Kalwa mit Kaplan Neuberg hat den Weihakt. Der Bau ist in Backsteinrohbau gehalten und verursachte einen Kostenaufwand von 150. 000 Mark.

1913. In Kosel ist die neugegründete landwirtschaftliche Winterschule am 4. November eröffnet worden.

1917. Der fertiggestellte Anbau des städtischen Krankenhauses in Beuthen O/S. wurde am 4. November im Beisein der städtischen Körperschaften durch den Stadtältesten Gut Buchwald eingeweiht.

1908. In den „Richterschächten" bei Lauterhütte wurden durch Feuerlöschgeräte Gasexplosionen durch Grubenbrand verhütet, von denen einige gemeldet worden konnte.

1370. Dnia 5 listopada 1370 r. zmarł król polski Kazimierz Wielki. Zeszedł do grobu niebyłko ostatni Piast na tronie polskim, ale ostatni z jej władców, który zjednoczył Śląsk z Koroną polską, uznał na naturalny program, za kanicznością państwową i narodową odbudowanego królestwa polskiego; zmuszony sytuacją zbliżającą po ojcu do formalnej rezygnacji ze Śląska ~~[illegible]~~ w rozległym swoim panowaniu, jakkolwiek przez cały jego czas nie przestał dążyć do odzyskania Śląska, bronią każdej przyjść; śmierć zaskoczyła go w czasie przygotowań do nowej próby w sprawie Śląska, zaparłszy się pod wielu względami bardzo pożytecznie. Zerwała ona na długi czas nić zawiązanej przez Łokietka polityki, ale nie zniszczyła programu, do którego w kilkadziesiąt lat później powrócili jego duchowi spadkobiercy.

1918. Rada Narodowa dla Księstwa Cieszyńskiego zamianowała „Narodowym Wyborem pro Śląsko", dla uniknięcia starcia, w dniu 5 listopada 1918 r. zwołała, według którego polecono Śląsk Cieszyński na dwie części. W zawiązanie uchwały tego pakta przypadł polityczny pomiot Śląska, jako zwierzchniczy jemu wtedy, pod rządy „Narodowego Wyboru", a pozostały kielecki, cieszyński i frysztacki pod rządy Rady Narodowej, przy czym jednak z powiatów frysztackiego wyłączono te gminy, w których czytały gminne były w szkołach Śląskich, a mianowicie: Zabłocie, Ostrawica, Lutyni, Bystrzyca i Turzy Śląsk. Uznano za zwolnia przyjęta do wiadomości tak przez ówczesny rząd polski, jak również przez rząd czechosłowacki w Pradze.

1893. Dnia 5 listopada 1893 r. założono w Stanisławicach Towarzystwo Śpiewacze pod nazwą „Lutnia". Pierwszym prezesem był ks. dziek. Schürmann. W roku 1896 członków 30; prezes ks. kap. Hartmann, kasjer L. Janik, sekretarz Jan Kocurek.

1879. Po ustąpieniu ministra Falka i mianowaniu na jego miejsce Puttkamera, osłabła walka z Kościołem katolickim, chociaż tendencje antykościelne jeszcze nie straciły swego znaczenia, a tylko ich forma złagodniała. Nowy minister polecił nczelnikom rozporządzeniem z dnia 5 listopada 1879 r., by z duchowieństwem katolickim postępowały oględnie.

(Adam Bar, Kanał Miarka str. 190).

1916. Dnia 5 listopada 1916 r. akt, którym państwa centralne ogłosiły utworzenie niepodległego państwa polskiego.

(Kronika Tow. Przyjaciół Nauk III, str. 272).

13

1911. In Raschütz bei Ratibor ist am 5. November eine neue katholische Kirche eingeweiht worden. Es ist ein in künstlichem, barockem Formen gehaltener Backsteinbau mit Kalksteinen und Einfassungen von der Untermauerung der fast beendigten Fundamente. Der Turm hat im oberen Teile noch gotische Verzierungen mit schmalen Fenstern und enthält im Innern mit dem alten Fingerhof eine prächtige Aussicht. Auf der Turmspitze mit der kupfernvergoldeten Kreuzblume, den schlanken Fialen, dem Helmdach in altem Schindeldach geschmackvoller Einfassung ist recht wohlgelungen.

1912. Am Montag, den 5. November 1912 feierten die Knappschaftsleute in Gleiwitz das 50jährige Jubiläum ihres Bestehens feierlich und zu gleicher Zeit auch die Friedenshütte mit ihr 25jähriges Bestehen würdig. Beide Werke gehören bekanntlich mit noch sieben anderen industriellen Werken und auf dem Kapitalgesellschaften der Oberschlesischen Eisenbahnbedarf-Aktiengesellschaft.

1865: die Weihung der Kapelle von Kreuz. Kirche und Turmbau zu Falkenberg O.S. 5. November 1865 feierlich begangen.

1870 + Joseph Jolowski, Geistlicher- u. Schriftsteller für die katholische Konfession bei der Regierung in Oppeln, 58 Jahre alt plötzlich an Folgen eines Lebers- u. Gallenleidens Abends 8, empfing die Weihe auf die Pfingst des Regierungsgebäudes besorgt hatte. Geboren 24. Juni 1812 in Dieve, Kreis Rybnik; studierte in Breslau Theologie, wurde zu seinem Geburtstage 1835 zum Priester geweiht, 5. Feb. 1839 Kaplan in Lekendorf, Kreis Neustadt, 1845 Exerzitienleiter u. Kreisschulinspektor, erhielt 1. Juli 1851 die Direktion der Taubstummen-Anstalten in Oberschlesien; 17. April 1858 zum Regierungs- u. Schulrat in Oppeln ernannt. Verfasser des Kreises im Regierungsbezirke. Er verstand, dem jeder Schwierigkeit, in schwierigen Stellungen zu vermitteln, und war wohlwollend in allen Lebensverhältnissen. Sein Tod wurde in den weitesten Kreisen, auf das Innigste betrauert.

14

1703. diese einen vom 5. November 1703 bestätigten Kaufkontrakt verkaufte Graf Christoph Leopold seine rittermäßig erworbenen Güter Grodnicko, Banatki, Krorchnitz, Boritsch, Kanada, Gross- u. Klein Kosmierz an Johann Dietrich Petersmaldsky Freiherrn von Petersmald, der seit 1691 mit seiner Schwester Agnes Eleonore verheiratet war.

15

1

1892. Dnia 6 listopada 1892 r. zaślubiono w parafii św. Barbary w Kadł. Kmoje Jan. św. Alojzego przez ks. prob. Łukaszczyka. W roku 1896 zaślubiono 110, przez ks. kapelana Kachniłski, następca Fenstera, zakrystiana Krawczyk.

16

1908. Am 6. November wurde die neuerbaute katholische Kirche in Georgenberg eingeweiht.

1862. Am 6. November 1862 ist die neuerbaute oberschlesische Lehrerbildungsanstalt zu Silberwitz im Kreise Zyborwitz eröffnet worden. Die Gebäulichkeiten einer ehemaligen Kunstanstalt boten die notwendigen Lehr- und Wohnräume für sämtliche Lehrer und Beamtenstellen der Anstalt. Ihre Tätigkeit begann die Anstalt am 7. November mit 44 Zöglingen. Zum Direktor der neuen Lehrerbildungsanstalt wurde der Oberschulrat Emanuel Braun aus der K. Landesregierung zu Königshütte berufen, wo die Anstalt 20 Jahre existierte.

1866. In Eisenhalo wurde behufs Erbauung einer neuen mit 45.000 Taler veranschlagten Kathedrale 6. November 1866 mit Abbruch des alten begonnen.

17

1896. Dnia 7 listopada 1896 r. przybyły do Mikołowa pierwsze trzy Siostry Franciszkanki z zamieszkały w lokalu szynkowym przy ul. Bytomskiej. Ich pierwszym staraniem było ubudowanie sobie ~~sobie~~ odpowiedni dom własny wzgl. klasztor. Ubudowano tedy klasztor a łącznie z nim i szpital wzgl. lazaret. Całą tę robotę poniesiono pod zarządem ks. Józefa.

1922. Znane jest zarządzenie Rządu, datujące się z 7 listopada 1922 r., że chce przed konkordatem z Polską tworzyć nowej diecezji, następnie niepopularne ~~zarządzeniu Administratora~~ prowizoriów delegatury katowicko-biskupiej sympatycznie jednym prowizoriów Administracji Apostolskiej i posłał do Katowic salezjanina ks. dra Augusta Hlonda, redemptorystę Górnoślązaka, wyniesionego do godności protonotariusza apostolskiego i wyposażonego wprost z Rzymu w informacje i plenipotencje. Dzięki zarządzeniu wyłania przez komitet przyjęcia odbyła się dnia 9 grudnia, tak, że koniec ze element katolickiego ludu górnoślązkiego, mas wielkiego oczekiwania i pragnienia.

(Kronika Ens. Bracy, Karte III str. 76/77).

18

1909. die neue katholische Kirche in Karf b. Benthen O/S. wurde am 7. November geweiht; sie ist in spätgotischem Stile erbaut und hat zwei Turmhäume, deren Höhe 56,40 m beträgt.

1620. W miesiącu po Adwencie ecclesiarchiej dzwonili Laesi księżni, która miała stać się końcem ich niepodległości. W tym jednak 1620 roku odbierał we Wrocławiu Fryderyk Palatyński hołd, jako król czeski. Ale już w dziewięć miesięcy później, dnia 8 listopada 1620 r. stoczono znaną bitwę na Białej Górze pod Pragą. Fryderyk stracił wszystko, koronę i dawne swe prawdopodobnie w siedmiu. Cieszył się czeską koroną przez jeden tylko rok, stąd zwycięzcy przydomek „króla zimowego".

1911. Ks. kardynał Kopp wyznaczył dla Kościoła katolickiego w Lubece nowego kuratusa; introdukcja tej nowej gminy katolickiej nastąpiła dnia 6 maja 1912 r. natomiast prace regencyjne w Opolu. Dnia 2 sierpnia 1912 r. został dotychczasowy administrator w Neisse, ks. Józef Kowalski, wyznaczony jako pierwszy duszpasterz.

1851. Dnia 8 listopada 1851 książę-biskup kardynał Melchior Diepenbrock mianował parafię św. Barbary w Król. Hucie i przyłączył do niej katolików Król. Huty, Szarlocinca, Antonienhütte (dzisiejsza ulica Wolności), Dąbrówki i Górnych Hajduk, Świętochłowic, Siemianowic i Górnych Łagiewnik, Nowarek, Bergfreiheit, Lipin, Chropaczowa, i Brzezin.

1654. Biernackim proboszczem w Rudzicy po reformacji został były Henryk Fabicius, za którego urzędowania kościół parafialny dnia 8 listopada 1654 roku pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela został poświęcony.

1548. Dnia 8 listopada 1548 r. wydanie wówczas górniczej przez księcia Jana opolskiego, ustawy na podstawie starych praw górniczych polskich.

(Monografia par. świętochłowickiego str. 75).

November

S	M	D	M	D	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	■	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

8

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1781. W Białostokach urodził się Karol Godula, późniejszy magnat pszenżytu śląskiego.

1932. Otwarcie w Bytomiu gimnazjum polskiego (w dawnym gmachu zlikwidowanego „Katolika") w dniu 8 listopada 1932 r. było zdarzeniem epokowym, bez medialnej otoczki prezydenta Komisji Mieszanej Kalendera jest zakłód „jeszcze delikatną rośliną, która dopiero z naszem wysiłkiem wypuszcza drzewo".

(Roczniki Tow. Przyjaciół Nauk IV, str. 68).

✓ 1902. Hyazinthen Mysliwiec in Oppeln im 58. Lebensjahre †.

✓ 1908. Am 18. November wurde die neue Kirche in Neudorf, Kreis Ratibor, eingeweiht.

Die römisch-katholische Kirchengemeinde Krappitz feierte am 8. November ihr 50jähriges Bestehen.

✓ 1913. Das neue katholische Lehrerseminar in Carnowitz wurde am 8. November eingeweiht. Der Fabrikant wurde mit einem Kostenaufwande von 492.000 Mark errichtet.

1812. Die Schule in Wiesenitz wurde auf der Halde, wo die alte hölzerne Schule gestanden, neben etwas vom Magistrate Oppeln, welche von den hiesigen dominien und Gemeinden erbaut. Sie enthält zwei Zimmer und eine Kammer. Die Einweihung der Schule erfolgte auf Sonntag und Freitag in der Kirche und dann durch einen Marsch von der Schule gefeiert. Acta am 25. January auf Kopinghen, am 8/11. 1812.

✓ 1655. Der Angriff von den Schweden unter Anführung Königs Johann Kasimir hat berühmte Tschenstochauer Gnadenbild am 8. November 1655 auf Oberglogau kommen zu lassen, und so hoch kamen es im Feindesgefängnis auf der Klosterkirche zu Jasliner-Wiese in Sicherheit Oberglogau. Aber mit Tschenstochau geraubte, von 6 Ochsengespannen bespannte Bild fand seine einen nicht unwichtigen Platz. Am Rückmarsch 1656 wurde es, unsere die Schweden und Polen vertrieben waren, durch den Provinzial Sarnowski unter Begleitung einer ganzen überschlagenen Pilgerschaft durch Oberglogau über Oppeln nach Tschenstochau zurückgebracht und in der Kirche auf dem Klosterberge bei den Jasnaer aufgestellt.

✓ 1647. Am 8. November 1647 war fast Oppeln in Asche gelegt worden; auch hat auch der Kirchhof war wieder abgebrannt. Kirchenbuch und Schule waren ebenfalls vernichtet.

✓ 1866. Am 8. November bauten in Schmograu 8 Häuslerstellen ab.

November

S	M	D	M	D	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	■
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

8

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

V 1620 der Winterkönig Friedrich und die Hauptmann wurden in der Schlacht am Weissen Berge am 8. November 1620 geschlagen. Der König floh; Böhmen, Mähren und Schlesien unterwarfen sich Kaiser Ferdinand II. und nahmen katholischen Glauben; aber der Burggraf Johann Georg von Jägerndorf, der Hauptführer der Hauptmann, setzte mit eigenen Truppen den Krieg gegen den Kaiser weiter fort und setzte sich in Bischofslauta fest, wo wir ihn Weihnachten finden werden.

1293. Herzog Wladyslaw von Oppeln (1247–1281) stellte bereits den Besitzer von Landsberg bei Pleß ein Privilegium aus. Herzog Przemyslaw verurkundete ab zu Ratibor am 8. November 1293 und gab ihm über die bereits gehabten 30 fränkischen Hufen noch 30 fränkische Hufen zu Gold-mannsdorf und Golassowitz auf deutschem Recht zu besetzen.

(Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 52).

1807. Dnia 9 listopada Napoleon zawarł pokój w Tylży. Rosja nietylko nie nie straciła w tym pokoju, ale dostała jeszcze od Napoleona sporą kawałek białostocki z całym powiatem prudzkiego. Odebrała actuli Prusom niemal cały ich zabór polski i utworzyła z niego księstwo warszawskie. Koronem warszawskim zrobił elektora saskiego, Fryderyka Augusta, który był zwolnikiem króla Augusta III.

1873. Dnia 9 listopada 1873 r. nowy wyświęcony kościół w Drohiczynie poświęcił ówczesny generalny wikariusz ks. Franciszek Śliwiński. Nowy kościół kosztował przeszło 35 000 złr. Stary kościół rozebrany został w roku 1874; z niego zachował piękny obraz ołtarza kardynała Kretkowskiego.

1918. Gdy wojska aliantkie potężnymi ciosami odrzucały armie niemieckie, wybuchła w Niemczech w dniu 9 listopada 1918 r. rewolucja. Niemcy pobite przyjęły 14 punktów pokojowego programu Wilsona jako podstawę dla rokowań pokojowych.

(150 lat wieczeli powiatowej str. 70).

1880. Wydział powiatowy w Bytowiu uchwalił w dniu 9 listopada 1880 r. postawnowić nitrowego z wsi: Nowe Hajduki i Wybudowanie nowe gminy pod nazwą: Hajduki Nowe.

(Monografia par. drezdenkowskiego str. 404).

1904. Dnia 9 listopada 1904 r. powstała obecnie istniejąca parafia w Drezdenku.

(Monografia par. drezdenkowskiego str. 458).

1902. W dniu 9 listopada 1902 r. została założona organizacja robotników polskich pod nazwą „Bratnia pomoc Polaków" a siedzibą w Berlinie. Od tego dnia rozpoczęło życie i pracę Bratnie robotnikami na całe Niemce. (Pierwiastkowy, Księga Jubileuszowa str. 20).

November

S	M	D	M	D	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

9

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1919. W wyborach gminnych z dnia 9 listopada 1919 r. Żydzy odmówili uczestnictwa (większość gmin powiatu bytomskiego, katowickiego, zabrzeskiego, gliwickiego, tarnowskiego, rybnickiego, pszczyńskiego, lublinieckiego, olesko-kiego i strzeleckiego). Większość polska w radach gminnych 10 powiatów uzyskała się stosunkiem 70:30.

(Leksikon Żyd. Przyjaciela III str. 393).

25

1919. Am 9. November fanden die bisher unterdrückten Gemeinderäte in Oberschlesien statt. Obwohl der oberste Rat der Entente sie für ungültig erklärte, nahmen doch schon an einigen Orten Ersatzwahlen der neugewählten Arbeiterräte abgelehnt, weil man nun die Politik mehr hineintragen in die Gemeindeangelegenheiten wünscht.

1444. W przededniu nad wasze Czarne wyprawiō Władysławowi III stanyć bitwę pod Warną 10 listopada 1444 r. Bitwa była wprawdzie wygrana, ale król poległ w chwili, gdy zwycięstwo zapewniała rozstrzygnięcie. Zwiastuny się od razu losy, wojsko straciło ducha. Turcy wpierali tym mocniej. Za kilka dziesiąt chwil wszystko się zmieniło! Od pola tej bitwy król Władysław III na przydomek Warneńczyka. Długo nie chciano wierzyć w śmierć, że Warneńczyk poległ; rozkochały się zwłaszcza wieści o jego losach i oczekiwano powrotu. W kościele trzeba było dwa obsadzić. Zajął go brat młodszy, Kazimierz.

1913. Das neue Kaiserin Eugenie in Lodsch errichtete Krankenhaus wurde am 10. November eingeweiht; es besitzt 33 Betten; 15 Betten in der Männerabteilung, 10 in der Frauenabteilung und 8 in der Abteilung für ansteckende Krankheiten.

1912. Am 10. November 1912 fand die Einweihung des Gemeindehauses in der evangelischen Gemeinde Schwientochlowitz statt, das der Schwientochlowitzer Bürgerschaft gehört. Die Kosten des Neubaues einschließlich Einrichtung betrugen 45.000 Mark.

1852. Graf Ferdinand von Zeppelin verheiratete sich. Nach seinem Austritt vom 10. November 1852 die Gräfin Hyazinthe von Kgl. Preuß. Gesandten in Paris Karl Friedrich Karl Franz Josef von Katzfeld-Schönstein u. dem Kgl. Preuß. Generalmajor August Ferdinand Grafen von Westphalen.

1810. Poświęcenie nowego kościoła w Ochabach nastąpiło w dniu 11 listopada 1810 r. przez księdza ekonomskiego i proboszcza strzyżowskiego, Bernarda Pankowskiego.

1925. Dekretem wykonawczym z dnia 11 listopada 1925 r., wydanym przez Nuncjaturę Apostolską w Warszawie, obszerne zostały dotychczasowe granice diecezji śląskiej. Mocą tego dekretu została ostatecznie oddzielona od Wrocławia cieszyńska część Śląska i wcielona została do nowo utworzonej polskiej diecezji śląskiej.

1869. Zniszczenie się kopuły budowli w budynku szkolnictwa br. Ballestrema do wybudowania w r. 1869 kościoła, który poświęcono Matce Bożej Różańcowej. Pierwsze nabożeństwo w tym kościele odprawiono dnia 11 listopada 1869 roku. Do roku 1872 duszpasterstwo przy kościele tym pełnili księża z zakonu Jezuitów.

(Monografia gen. Wiśniowskiego str. 472).

29

✓ 1913. Der Rohsteinbruchbetrieb in Veitskretscham ist fertig und wurde am 11. November eingeweiht.

✓ 1908. Beim Umbau des Hochofens Nr. 4 in Friedenshütte stürzte ein Gerüst ein und begrub 15 Arbeiter unter sich.

✓ 1909. In Ostita bei Ratibor sind 14 Wohnstätten der Rheinzink mitgebaut worden, ferner wurde dabei das größte Wannenbad in Betrieb genommen.

1911. In Kattowitz erfolgt der Wohnungsbau infolge Grundmangels ein Fehlschlag, bei dem 4 Arbeiter verschüttet werden.

1862. Das neuerbaute Hochofenwerk in Oschütz, Kreis Rosenberg, 11. November 1862 feierlich eingeweiht.

1863. Am 11. November 1863 Einweihung des neuen Hüttenamts mit der Glocke zu Kattowitz, Kr. Kattowitz (ehem. Kreis).

30

1884. Dnia 12 listopada 1884 r. założono w Ujeździe „Czytelnię" przez ks. Lic. teol. Rudzińskiego (przechrzteńca w roku 1892 na „Emanuyotano katolickich subotników").

1918. Dnia 12 listopada 1918 r., a więc 3 dni po wyjściu rewolucji, ukazała się wreszcie dla Polaków upragnione nad wiatowskich. W Gliwicach wojska napadły na polski Bank Ludowy i rozpoczęły nawałnicę polskiej czytelni ludowej. Gwałt — to charakterystyczna nowy stosunek wie wielkich władz rewolucyjnych względem polskiej ludności Górnego Śląska.

(100 lat mieszki pruskiej str. 14/15).

1859. Dnia 12 listopada 1859 r. urodził się w Wyszowicach pod Raciborzem, późniejszy długoletni lekarz w Tychach Raciborskich, dr. Józef Rosbek.

(Rocznik Tow. Przyj. Nauk tom II, str. 142 – 169).

1914. W Gnieźnie zmarł pisarz ludowy Józef Chociszewski. — Urodził się 28 lutego 1837.

31

1906. Der Kaiser der evangelischen Kirche in Hess hat soweit festgestellten, daß die Genesung Anfang Januar 1907 festgestellt wurde; am 12. November weilte die Glocken-weihe durch den Superintendenten Novak vollzogen. Das Geläut besteht aus drei Glocken im Gewicht von 30 bezw. 15 und 8 Zentnern und ist auf den Es-moll - Dreiklang gestimmt. Es wurde von Fany Schilling in Apolda in Thüringen gegossen.

1907. Die Bekleidungsstelle Sonneberg in Thüringen feierte am 12. November das Fest des 25jährigen Betriebes und verknüpfte mit diesem Anlasse eine Feier für die Dienstperson Belegschaft.

1912. Am 12. November wurde die Eisenbahnstrecke Gross Strehlitz - Nassadska eröffnet; auf dieser Strecke verkehren täglich 6 Personen - und 13 Güterzüge.

1868. Am 12. November [illegible] fand die erste Knabenwahl statt, in welcher 30 Knabenwahlen gewählt wurden. Am 15. dgsmonat wurden die städtisch vorgeschlagen. die mit vielen Kolonien begründete neue Knabengemeinde hat sich als dringend lebensfähig erwiesen.

1868. In Kattowitz 12. u. 13. November wurde Knabl der neuen 30 Knabenwahlen.

1842. Dnia 13 listopada 1842 r. potwierdził Karol Lukaszewski pełne posiadanie uroczonego do rąk biskupa Kilińska.

1904. Dnia 13 listopada 1904 r. odbyła się przeniesienie zwłok kościoła w Szamotułach.

1891. Paweł Stabenau, nieotrzęsiony bojownik za sprawę narodową, który budził lud śląski; zmarł 13 listopada 1891 r. w Lieszynie na zapalenie mózgu a właściwie z powodu prześladowania w 68 roku życia, kiedy był jego materiały był zupełnie zniszczony; umarł jako katolik, bo dwa dni przed śmiercią w obecności starszyzny i wielkiej liczby zgromadzonych przy otwartych drzwiach, że chce przejść na katolicyzm.

1892. Dnia 13 listopada 1892 r. nabożeństwo w Kamieniu koło Pleschen Fam. św. Alojzego przez ks. prob. Józefa Knopp. W roku 1896 członków 105; prezes ks. prob. Knopp, zastępca Mik. Franielczyk, sekretarz P. Danecki; kasjer Robert Tomanek.

1892. Dnia 13 listopada 1892 r. nabożeństwo w Chorzowie „Zjednoczenia katolickich robotników" (właściwie ks. kap. Kośla przekształcił nabożeństwo w r. 1884 przez ks. ~~kap~~ lic. teol. Radziejewskiego „Zwycięzcę"). W roku 1892 członków 130; prezes ks. kap. K. Dzwad, zastępca Jan Strzelczyk, sekr. Karol Kuczka, kasjer Józef Szmatuły.

1926. W dniu 13 listopada 1926 r. odbyły się po raz pierwszy, po przyłączeniu Śląska do Polski, wybory komunalne na podstawie ustawy, uchwalonej przez sejm śląski w dniu 5 maja 1926 r.

VV 1904. Am 13. November weihte die in Königlich Neudorf bei Oppeln neuerbaute katholische Kirche feierlich ein.

VV Am selben Tage fand die Einweihung der neuen katholischen Kirche in Schamberg bei Neuthen unter regem Teilnehmen der Gemeinde und der Behörden der Superintendent Schaffgotsch'schen Herrschaft statt.

VV 1910. Am 13. November feierte die Missionsgemeinde in Katharinka das 50jährige Bestehen.

VV 1882. Am 13. November starb der Georgy Wladislaus von Oppeln.

VV 1915. Seit dem 8. Juni 1913 (Verbannung durch Bischof verhängt) verweilte die neuerbaute, prächtig eingerichtete katholische Pfarrkirche zu St. Wenzeslaus in Krasnowitz (Kreis Ratibor) ihrem Zweck. Auf Übereinstimmung wieder Pfarrangehörigkeiten wurde Anfang Mai 1914 mit dem Neubau begonnen und durch den ausgiebigen Barmherzigkeitssinn der Gemeinde gefördert, daß schon bis zum Herbst des Jahres der Turm fertig gestellt, daß schon bis zum Herbst des Jahres der Turm fertig gestellt, daß schon bis zum Herbst des Jahres der Turm fertig gestellt

November

S	M	D	M	D	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	■	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

13

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1282. Herzog Władysław von Oppeln († 1287 - 1282), der als Vikar seines Bruders bei den Friedensverhandlungen in Posen Aufenthalt nahm, als Schiedsrichter im Streit des Klosters Heinrichau um Lehmbruch den Umfang eines Königsweges bestimmt hatte, stand auf seinem Rückwege am 13. November, der 1282 auf Sonntag Misericordia Domini fiel, zu Ratibor. Seine Söhne: Mesko, Kasimir, Boleslaus und Przemysław, die sich in der Nähe hielten, zu sich zum Abendessen einluden. Misericordia war gewöhnlich der jüngste (Przemysław), Ratibor der älteste Bruder (Mieszko) gewesen, 1289 wurde aber eine andere Verordnung getroffen, wonach die Kirche Unserer Lieben Frau in Misericordia dem Mieszko gehören, Przemysław Ratibor erhielt. Boleslaus besaß schon 1279 Oppeln und wandte sich der Mutter am 21. Mai 1280 „der Kaltern", Kasimir erhielt Kosel u. Beuthen, wozu noch Gleiwitz, Tost u. Beuthen gehörten.

(Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 38/39).

1288: Am 13. November 1288 befreiten Mieszko u. Przemysław als Herren von Ratibor die Bürger des Lehmbruches: Kraemann, Lehmbruch u. Misericordia, mehr vollkommen zu ungezwungenen Leistungen gegenüber denen, denen sonstigen Bürgern sind sie pflichtig; nur sie denen Kastellanen sollen sie Beihilfe leisten. Bei einberufenen Expeditionen ins Land haben die Kraemer einen Herrn reisefertigen Wagen, die andern beiden Bürger gehen nur einen gleichen Wagen zu senden, sobald sie mit Lebensmitteln versehen sein werden; auf die Pflügen sollen, damit sie um so bereitwilliger für den Dienst sorgen, dem Herzoge nicht zu leisten, wenn Bürger derselben verpflichtet und das Herrenrecht vom Rybnik u. alle Gefahren der Burg, welche die ehemaligen Herren Ratibor u. Oberen hat gehabt, sondern nur die 3 Mark Zins, die es bisher von den ehrlichen Pflichten bezogen.

(Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 45/46).

1514. Am 13. November 1514 bestätigte Herzog Valentin von Ratibor (1506 – 1521), daß Heinrich Lwiebklanicki von Wolfenberg dem Hans Grünau Viktor-Lwiebklan anerkannt habe.

(Weltzel, Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 107).

✓✓1521. Herzog Valentin von Ratibor (1506 – 1521) starb am 13. November 1521 als der letzte Fürst aus dem Ottakar'schen Stamm. Er war körperlich mißgestaltet, aber geistig gewandt u. freundlich. Als Fürstbischof der Stadt Breslau war Nikolaus Bal gedacht zum Jahre 1506 seiner mit den ehrenvollsten Worten; Valentin hatte einen Buckel und einen Kropf, war aber sonst ein weiser u. tugendreicher Fürst.

(Weltzel, Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 109).

1806. Drewniany kościół w Raciborowie podupadał coraz niżej i groził niezadługo zupełnie zawalenie się. Wobec tego fundusz religijny przystąpił do budowy nowego kościoła z trwalego materiału. Budowa ukończona została w 1806 roku i dnia 14 listopada tego samego roku kościół został poświęcony i odprawiono w nim pierwsze nabożeństwo. Otrzymał on imiona tytułu św. Jana Chrzciciela, jaki posiadał kościół drewniany.

a dnia 5 maja 1926 r. przeprowadzone zostały

1926. Na mocy ustawy Sejmu Śląskiego z dnia 14 listopada 1926 r. po raz pierwszy wybory komunalne w górnośląskiej części województwa i to według wyborów pięciopartyjnikowego.

1926. Ilość wyborów komunalnych w górnośląskiej części województwa z dnia 14 listopada 1926 roku oddano ważnych głosów 404.435. Z tej liczby otrzymały: listy socjalistyczne 311.135 głosów, listy komunistyczne 8.960 głosów, razem 40.095 głosów, czyli 10% ważnych głosujących. Polskich głosów było 237.886 (58%) a niemieckich 166.849 (42%).

1852. Dnia 14 listopada 1852 r. urodził się w Siemianowicach ks. Leopold Skowroński, stanowy brat ks. prałata Aleksandra Skowrońskiego.

(Rocznik Tow. Przyjaciół Nauk V, str. 10).

1909. Zaślubiny gotowej już świętymi w Lichtenthal pod Baden dokonał 14 listopada 1909 r. ks. dziekan von Wagsky.

(Rocznik Tow. Przyjaciół Nauk str. 32).

1883. Episkopat górnośląski wysłał do ówczesnego księcia-biskupa Roberta Herzoga 14 listopada 1883 r. pismo, w którym mu zgubne skutki germanizacji w taki sposób opisuje:

„Mamy przed oczami smutne objawy przebrzmiałej od roku 1872 germanizacji po polsku mówiącej ludności. Polskie dzieci oddalają się coraz więcej od religii i nabożeństwa z tego powodu, ponieważ uczą się religii w niemieckiej a nie w ojczystej mowie. Tylko z wielką trudnością i niedostatecznie można je przez przygotować do Sakramentów św., w języku ojczystym, do którego mają prawo przyrodzone i boskie. Przychodzą do kościoła i idą jak obce w swoim własnym kościele; nie mogą brać udziału czynnego w nabożeństwie, bo nie potrafią modlić się z książkami dla nich spisanymi w języku ojczystym. Z głębokim smutkiem wyrażamy nasze przekonanie, że jeżeli w szkole nauka religii nie zostanie znów uporządkowana, jak polskie prawo przepisuje, natenczas wiernemu katolickiemu ludowi na Śląsku grozi niebezpieczeństwo, że dorastająca młodzież stanie się wiernemu wiarę ojców i że stanie się łupem niedowiarstwa, przewrotnych nauk, zdziczenia i niemoralności."

(Pamiątka dla katolickich rodzin polskich str. 13).

✓ 1909. Am 14. November ist die neuerbaute Pfarrkirche in Ellguth bei Zülz durch den Breslauer Fürstbischöflichen Commissarius von Woyssky mit Levschnik genannt worden.

1909. die evangelische Kirchengemeinde Gleiwitz feierte am 14. November ihr 100 jähriges Bestehen und das 50 jährige Bestehen ihres Gotteshauses. dieses wurde zu dem Jubiläum gründlich renoviert, und einem Kostenaufwand von 65.000 Mark restauriert. Auch eine neue Orgel hat die Kirche erhalten.

1915. das Kgl. Gefängnis in Schweidnitz ist vom 14. November ab mit männlichen Gefangenen für die Dauer des Krieges belegt worden.

1697. Am 14. November 1697 wurde mit Antony das Gut Leo Ferdinand Henckel die Herrschaft Beuthen zur Lehen Mannschaft aufgetan.

1822. Am 14. November 1822 verordnete der Landrat von Beuthen: da trotz des Verbotes Kartoffeln ein Mittel bei den Rinden einzugeben nicht, so sind die Ställe, welche ihre Rinder in den Kartoffeln mitbringen mit 14 Tgr. und derjenige, der Kartoffelbrennereien mit 5 Rtl. zu bestrafen und die Rinder der üblichen Abschätzung zu unterwerfen.

✓ 1467. Michael von Wendrin verbriefte seinem Herrn Paul Albrecht den Teil von Studzienna, den er von Stefan Raschütz erworben hatte, worauf Herzog Johann der Jüngere (1456 – 1493) 14. November 1467 bestätigte.
(Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 93).

✓1868. Dnia 15 listopada 1868 otwarto ruch na linii Warszawa – Wiedeń.

1848.

Kalmach w roku 1848 nakłada w Cieszynie „Czytelnik polski", jako towarzystwo do wydoskonalenia się w języku polskim, którego uroczyste otwarcie odbyło się 15 lipca.

✓1891. Dnia 15 listopada 1891 r. zaślubiono w Rybniku (Smolna) Św. ś. Ołtarz przez ks. kap. Franciszka Kiecka. W roku 1896 urlopował 155; prezes Jan Kiołek, zastępca Fr. Malcherczyk, sekretarz Ferenc. Gittner.

✓1863. Januszajt miejski w cieszyńskiej części województwa śląskiego upadły jest na ustawie austriackiej z dnia 15 listopada 1862.

✓1858. Dnia 15 listopada 1858 wyszła Joanna Grzegorzykówna za hrabiego Jana Schaffgotscha. Ślubu udzielił im krewny pana młodego, hrabia Schaffgotsch, biskup z Ołmuńca, w parafialnym kościele Najśw. Marji Panny w Bytomiu. Jan młody ofiarował kościołowi kilka ornatów wartości 600 talarów, które przy tej sposobności po raz pierwszy były użyte.

(Monografia par. śmigłowickiego str. 403).

✓1863. Ślązka ustawa krajowa z dnia 15 listopada 1863 r. zniosła zaprowadzony przez Józefa II. patronat szkolny, o ile się jedynie na ustanowieniu opierał, tak że obowiązek utrzymania szkoły pozostał tylko gminom (Ortsgemeinde). Gdzie oraz niema budynku szkolnego były całkiem lub częściowo własnością kościelną, tam i parafja do ich utrzymania odpowiednio przymuszać się miała.

(Rozwiski Sam. Śmigj. Mank tom E, str. 60).

VV 1907. Die evangelische Kirchengemeinde Lebach-Hütte beging ein neues Gemeindehaus, dessen Einweihung am 15. November durch Generalsuperintendenten D. Rottebohm stattfand.

VV 1915. Die neue Volksschule an der Adolphstraße in Gleiwitz ist am 15. November ihrer Bestimmung übergeben worden; das Gebäude birgt 14 Klassen und die notwendigen Nebenräume; vorläufig ist eine provisorische Turnhalle vorhanden.

V 1897. Die 1896 in Moosham (Kreis Basel) errichtete Kirche wurde am 15. November 1897 benutzbar und der ref. Gemeinde geweiht.

VV 1917. Die Franziskanerinnen im Hinter St. Nikolaus-Hospital beginnen am 15. November 1897 das 50jährige Jubiläum ihrer segensreichen Krankenpflege am Orte. Es ist das Verdienst des Hospitalpfarrers und Geistlichen Rates Anton Maeser, die Franziskanerinnen ins Hospital und in die Stadt gerufen zu haben. Ebenfalls hat auf die ehemalige Stadtpfarrkirche St. Maria-Brünnlein, zum Teil aus eigenen Mitteln neu aufgebaut und ein neues Hospital zur Gründung eines Pflegerinnenordens bestimmt. Dieses Pflegerinnenhaus ist nun im Jahre 1916 als St. Antonius-Kloster eröffnet, und es sind ebenfalls Franziskanerinnen als Pflegerinnen in denselben eingesetzt worden.

VV 1868. Einweihung der neuerbauten Englischen Fräulein-Kirche in Mannheim.

VV 1868. Eröffnung der Linie Oberwiesenbach-Neu-Breslau bis Hasenroda.

VV 1871. Am 15. November Einweihung der Kirche in Gabellahütte, Kr. Neuthen O.S.

1888. Kons. kopalnia węgla „Wolfgang" w Rudzie
nastała w dniu 16 listopada 1888 r. utworzona z scalań
Anna, Carl, Ludwik, Carl-Emanuel, Julius, Goldene
Sonne, Wolfgang, Cicero i Christof i obejmowała obszar,
wynoszący 4.645.615 m².

1910. Dnia 16 listopada 1910 r. odbyło się w Ka-
towicach na sali „Reichshalle" wielkie zebranie mężów
zaufania obozu Napieralskiego i Korfantego, na którym
nastąpiła ostatnia ostra walka na górnym Śląsku.
Oświadczenie w tej sprawie, wspólnie podpisane przez Kor-
fantego i Napieralskiego, posiada niemałe znaczenie
historyczne. Sprawa na Śląsku była nadzwyczajną
sensacją dla prasy polskiej i niemieckiej wielkich odcieni.
(Kronika Tow. Śpiew. Bank II str. 319).

42

1863. Am 16. November 1863 Einweihung des neuerbauten Turms der Pfarrkirche zu Benesch, Kreis Ratibor.

1864. In Oberglogau Einweihung der neuen Synagoge am 16. November 1864.

1896. Am 16. November 1896 weihte Pfarrer Schiffmeisen den neuerbauten Seitenflügel und die dreifache Glocke des Klosters zum guten Hirten zu Beuthen O/S.

1813. Am 16. November 1813 verkaufte der Fiskus die Güter Krunzendorf, Mühlsdorf, Wackenau und Rehhuben mit allem Zubehör, wie sie das Kreuzstift besessen hatte, an den Fürsten Blücher für 94.776 Rtl. 11 Gr. 10 ½ Pf. Später erfolgte auf Blücher's Antrag eine neue Herabsetzung der Güter, welche einen um 20.893 Rthlr. 16 Gr. 5 ½ Pf. ermäßigten Kaufpreis von 74.476 Reichsthalern ergab.

1407. Am 16. November 1407 war Herzog Johann II. von Ratibor in Rybnik u. machte bekannt, daß der Bürgermeister Wanke zu Pless eine Mark Zins auf Chwalsko zu einem Pachtgrunde für sich den Klöstern Rauden ange-wiesen. (Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 25).

1301. W roku 1301 za pierwszy raz wspomniane Krasowy, niemieckie w dniu 12 listopada 1301 r. natomiast księża Bolesław aktem napisanym w Krasowach wymienił dotyczącej mu Milorzic przeniósłby opatom klasztoru w Henrykowie a wycenem Polki.

1896. Dnia 17 listopada 1896 r. nabożeństwo w Lipinach Św. św. Alojzego prace ks. prob. Józefa Michalskiego. W roku 1896 nabożeństw 60; zarząd: prezesa nie ma, zastępca Dworek.

✓ 1889. Dnia 17 listopada 1889 r. zmarł w Królewskiej Hucie poeta górnośląski, autor licznych utworek teatralnych i artykułów w gazetach polskich, Juliusz Ligoń.
(Ks. Jan Kudera, Obrazy Śląskie str. 66–71).

1878. W listopadzie 1878 ogłosił Miarka w nr. 45 „Katolika" odezwę do wyborców, w której nakreślił konkretny plan założenia „Towarzystwa ewangelickiego" i w tym celu zwołał do Mikołowa dnia 17 listopada zgromadzenie organizacyjne. Każda gmina miała wysłać jednego lub dwóch delegatów. Do ukonstytuowania się Towarzystwa w dalszym planie było założenie kółek miejscowych oraz kółek parafialnych w każdej gminie wyznaniowej. Na posiedzenie organizacyjne stawili się liczni delegaci gmin wyznaniowych. Uchwalono statut „Górnośląskiego Towarzystwa Włościan" a siedzibą w Mikołowie do czasu, aż inne zgromadzenie inne miasto górnośląskie na siedzibę obierze.
(Adam Clar, Karol Miarka str. 192).

✓ 1872. Am 17. November 1872 wurde die Donnersmarck-hütte seitens ihres bisherigen Besitzers, des Grafen Guido Henckel von Donnersmarck, in eine Aktiengesellschaft umgewandelt. (Oberschlesien, 5. Jahrgang, Seite 244 — 255).

✓✓ 1856. Durch Urkunde vom 17. November 1856 wurde der Betrieb der oberschlesischen Eisenbahn dem Staate übertragen, eine Maßnahme, welche damals in den industriellen Kreisen nicht gerade günstig aufgenommen wurde.

✓✓ 1911. Am 17. November wurde die neue katholische Auto-nomiekirche in Eichenau, Kreis Kattowitz, durch den fürstbischöfl. Kommissarius Eggwirth Schmidt aus Kattowitz geweiht. Das schöne Gotteshaus ist 66 m lang, das Schiff im Lichte 21 m breit, das Querschiff 30 m breit. Die Kirche umfaßt 2500 Personen. Gleichzeitig wurde als neuer Pfarrer der bisherige Aushelfer Fischer aus Myslowitz eingeführt.

✓ 1908. Nikolaus im Dorf Gwoździan bei Lublinitz i 100 Häuser verwüstet.

✓✓ 1867. Am 17. November 1867 100jähriges Jubiläum der katholischen Kirche in Pitschen.

✓✓ 1868. Am 17. November Einweihung der neu erbau-ten Kirche in Janischau durch Bischof Wladarski.

✓✓ 1870. Am 17. November 1870 flog die Dynamitfabrik von Guttmann u. Co. in Beuthen in die Luft; 15 Häuser wurden beschädigte, zahlreiche Fensterscheiben in Stadt und Umgegend, der Schaden wurde 6 Millionen damit geschätzt.

✓✓ 1912. Am 17. November 1912 wurde die Herz-Jesu-Kirche in Lubschütz nach ihrer Fertigstellung vom Architekt. Karl Buchwald, Beuthen, beanstandet. Ihren berufsmäßigen Kollegen, den jetzigen Baurat und Stadtverordneten Dr. Heilig-keit Ernst Lange und der opferwilligen Gemeinde, ist sie ein Ehrendenkmal.

45

1854. Dnia 18 listopada 1854 r. de Brave sprzedał Białozorowie krabiemu Księgumu Henklowi Donnerowmankowi z Niemiamowic.

1913. Budowa kościoła w Brzesinach rozpoczęta w 18 listopada 1913, a ukończona została w roku 1915. Koszty budowy kościoła wynosiły około 350.000 marek i zostały pokryte z ofiarności przemysłu, rzędu, gminy oraz z mieszkań mieszczan a bogatych darów i ofiar ludu katolickiego.

(Monografia par. świętochłowickiego str. 459).

VV 1693. Christoph Freiherr von Welzeck, Kanzleidirektor der Fürstentümer Oppeln-Ratibor verkaufte seinem Sohn Johann Gerhard Freiherrn von Welzeck am 18. November 1693 Schloss und Rydultau.

(Oberschlesien, z. Jahrgang, Seite 693).

V 1907. Für den nördlichen Kontrast in Königshütte wurde die katholische St. Josefskirche am 18. November durch den geistlichen Rat Erzpriester Schmidt mit Kollaudation geweiht.

V 1911. Das neue Amtsgerichtsgebäude in Neustadt OS. wurde am 18. November feierlich eingeweiht.

1759. Am 18. November 1759 überfiel Fouqué zum zweiten Male mit seinen Husaren und 200 Mann des Bulowschen Freikorps die Franzosen, welche auf Kreuzburg und Kreuzendorf bestand, zog sich dann rasch mit der Beute und wieder 189 Mann von dort und 350 Mann mit 11 Offizieren an Gefangenen wieder über die Mohra.

V 1862. Oppeln wurde 18. November 1862 zum ersten Male mit Gas beleuchtet; es sind damals 140 Flammen eingerichtet; deren jährlich ca. 1400 Thaler incl. Unterhaltung, welche in den Monaten beibehalten.

1408. Am 18. November 1408 bestätigte Herzog Johann II. von Ratibor zu Ratibor einen Vergleich des Abtes Nikolaus Braunfeld mit Stefan Kaschka von Golejów wegen eines Teiches in der Grenze von Stiftt Grabownia.

(Urkunden der Stadt Ratibor, Seite 75).

1336. Dnia 19 listopada 1335 dochodzi do układu w Wyszehradzie, gdzie zjechali się królowie polski, Czech i Węgier. Zjazd ten poprzedził inny zjazd, który odbył się bezpośrednio po zakończeniu trzemajowych na starym zamku we Wyszehradzie dnia 3 zawarcia między królem czeskim Janem a Karolem węgierskim, zaślubieniu przyrzeczeniu córce - ofiarnym obu władców, Zygmuncie wójtu i margrabiego Moraw Karola i księcia Karyntii Jana, młodszego syna króla.

(Kwartalnik Hist. Nauk. Zjazd. Nauk tom II, str. 1031).

V 1906. Der Ort Overyar, welcher in den letzten Jahren einen starken Zuwachs der Bevölkerung aufweisen hat, erhielt ein eigenes Gemeindehaus, welches am 19. November seiner Bestimmung feierlich übergeben wurde.

1911. Am 19. November wurde die neue katholische Kirche in Wessalla, Kreis Soest, ihrer Bestimmung übergeben; der Bau kostete 2½ Mill. Mark.

1902. Am 19. November 1902 fand in den frühesten Morgenstunden auf der „Hubertushagrube" in Overwinkel, der Schicht eine unheilvolle Katastrophe eingreifend wurde, der acht Bergleute zum Opfer fielen.

1901. Am 19. November 1901 wurde die neue katholische Begräbniskirche in Kl. Schmelkendorf durch Erzpriester Klose in Falkenberg eingeweiht.

V 1752. Von Oberamtskanzler Franz Josef Karl Ginoski ging die Genehmigt Post-Sekretariat durch Bestätigung vom 19. November 1752, bestätigt am 19. Februar 1753, für 100.000 Reichstaler an Franz Karl Josef Colonna, k.k. Hofkabinettsrat in Prag, über. Josef Franz Colonna starb am 2. Januar 1756 zu Wien und hinterließ eine Tochter Maria Anna und einen Sohn Philipp, der als Erbe seines Vaters 1807 starb.

1785. Z okazji wielkiej regulacji duszpasterstwa na ziemiach cesarza Józefa II utworzone zostało w Raciborzu dekretem z dnia 20 listopada 1785 r. nowe probostwo (lokalia) z funduszu religijnego. Do nowej parafii przydzielono kościół w Rzepisarni, jako filialny, który dotąd należał aż do parafii sadowskiej.

1892. Dnia 20 listopada 1892 r. założono w parafii św. Jadwigi w Król. Hucie Bractwo św. Alojzego przez ks. prob. Fyka. W roku 1896 członków 127, prezes ks. kapelan Kamyota, następca A. Osiołek, sekretarz K. Hatlig.

1751. W połowie XVIII (1748) wieku właścicielem dóbr był Franciszek Wolfgang Stechow, który 20 listopada 1751 r. ustanowił majorat Stanowice - Buda - Biskupice.
(Monografia par. dziergoniowickiego str. 427).

1905. Am 20. u. 21. November fand die Einweihung des neuen Lehrerseminars in Leobschütz statt, und zwar am ersten Tage die kirchliche und am zweiten Tage die weltliche.

1907. Am 20. November weihte Erzpriester Stehr aus Mokrau die neue katholische Kirche in Eichau.

1910. Am 20. November fand die Einweihung der neuen Kirche in Laslau statt; die Konsekration wurde durch Kanonikus Frank aus Breslau vorgenommen.

1912. Das neue Kruzifix in Jauer wurde am 20. November seiner Bestimmung übergeben.

1913. Die Eisenbahnstrecke Gattendorf – Hasenurka wurde am 20. November dem Verkehr übergeben.

1916. Im Alter von 84 Jahren starb in Neudeck OS. am 20. November die Witwe des pensionierten Hauptmanns Hyazinth Franke.

1751. Als Wolfgang Tanzhaus von Stethorf (1748 auf Dudka auf Stickupitz käuflich erworben hatte, stiftete er am 20. November 1751 ein Familienfideikommiß, welches am 25. Januar 1752 bestätigt wurde.

1900. Am 20. November fand die feierliche Konsekration der neuerbauten Kirche in Dzieh. – Hüllmen durch Kardinal Dr. Kopp statt. Die Gesamtbaukosten betrugen, wovon auf eine neue Glockenweihe und Beschaffung des Turmkreuzes aufgewiesen, rund 150.000 Mk. Da Graf von Thiele Winckler seinen erst kürzlich bewilligten Beitrag von 45.500 Mark auf 6.000 Mk. ermäßigte, entfielen auf die Gemeinde 96.500 Mk, gewiß ein schönes, ehrendes Zeugnis für diese.

1892. Am 20. November 1892 erfolgte die Einweihung des katholischen Waldhospitalkrankenhauses zu Friedland OS. und der in demselben befindlichen Marienkapelle durch Pfarrer u. Erzpriester Dannhauer in Tillowitz.

November

S	M	D	M	D	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	■	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

20

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
		1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

1717. Freiherr Georg Wilhelm von Reisewitz, Kaudrzin und Grabowka hatte laut Urkunde vom 20. November 1717 von seiner Großtante Ursula Marianna Freifrau von Bayer geb. von Reisewitz, Frau auf Korchen, Deutsch- u. Polnisch Müllmen, Legelsdorf, Schartowitz und Janowitz über sämtlichen Gütern geschenkt erhalten, damit ihr Reisewitzisches Stammhaus "stattlicher zu absolvier aufführung und splendeur gelangen könne". Die Erbwin hatte sich rund 24.000 Taler und einiges Silberzeug, Schmuck und Kleidung ausbedungen. Auf Grund ihres Testaments vom 22. März 1748 mußte er allerdings noch 60 Legate auszahlen.

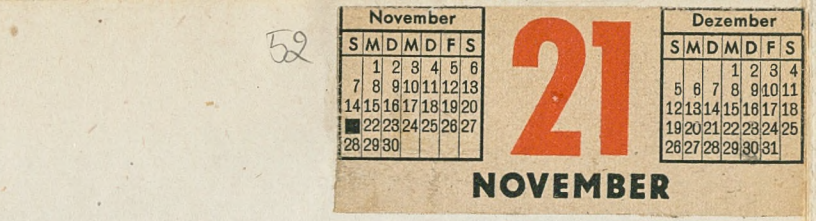

✓1867. Szpital zakonu Joannitów w Szczucinie potwierdzony 20 listopada 1867 r.

✓1852. Uroczyste poświęcenie kościoła św. Barbary w Król. Hucie przez ks. kanonika Ficka z Siedlec.

✓1899. Orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 21 listopada 1899 r. napiętnowało po raz trzeci praktykę rozwiązywania zgromadzeń polskich z powodu polskiego języka obrad jako bezprawnie. Po tej kompromitacji uznawał rząd prawo dla zebrań prawo języka polskiego na zgromadzeniach polskich.

✓1873. Ojciec św. Pius IX w osobnej encyklice z dnia 21 listopada 1873 r. potępił walkę kulturową i wyraził swój ból nad tym, że w niektórych prowincjach państwa pruskiego jest zakazane nauczanie dzieci religii w ich ojczystym języku". Ktoś na głównem miejscu zniszczonego tła św. powstało duchowieństwo i lud jak jeden mąż, aby bronić nauki religii w ojczystej mowie. Gdyby rządowi było się odmówić jako księdzu bronić nauki religii w niemieckim języku dla polskich dzieci, tedy lud i duchowieństwo ze względu byliby się od niego odwrócili jako odmrożonego księdza". Walka walki kulturowej była czasem wielkiego zwycięstwa, ale zarazem i czasem podziwu godnej jedności między duchowieństwem i ludem polskim. Jeden duch i jedno serce, jedna myśl i jeden cel ożywiały lud i duchowieństwo. (Pamiętka dla katolickich rodzin polskich str. 12).

✓1920. Dnia 21 listopada 1920 r. ks. kard. Bertram z upoważnienia Stolicy Apostolskiej, której można, jej uwzględnienie z Niemcami, ale bez porozumienia się z Komisarzem papieskim dla obszarów plebiscytowych uwzględnieniem Rattin wydał groźne zarządzenie, pod karą natychmiastowej zawieszenia zakazujące kapłanom i klerykom wszelkiej działalności plebiscytowej bez zgody miejscowego proboszcza i wyłączające kary poniższe zagrożonych

(1867 ... 1852 ... 1899 ... 1873 ... 1920 ... Przyjęcie ... Biskupstwo ... Bruchsal ... Bazylika ...)

November

S	M	D	M	D	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
■	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

21

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1230. W Racibarn zmarł ksiądz krakowski Władysław Laskonogi, wygnany z Krakowa.

(Rocznik Tow. Przyjaciół Nauk V, str. 265).

1920. Ważnymi datami w okresie plebiscytowym są dnie: 20 listopada i 21 grudnia 1920 r. W pierwszy ukazało się rozporządzenie ks. kardynała Bertrama o postawie klerowi w czasie plebiscytowej, które, znalazłszy akcję klerową ~~w czasie plebiscytowej~~ w niejednych prowincjach, faktycznie do 75 procent zorientowanych ku Niemcom, wywołało tak ożywioną dyskusję publiczną i tak energiczne polityczne reakcje polskie, że Stolica Apostolska zawiadomiła niebawem w osobie ks. prałata Ojno Sarra osobnego komisarza dla Górnego Śląska, który dnia 21 grudnia wydał nowy, wyżej rzeczony dekret.

(Rocznik Tow. Przyjaciół Nauk V, str. 160).

54

1916. Am 21. November bekleidete die Kapelle des Kaiser-Infanterie-Regiments in Weißstadt 98. mit ihr 60 jährigen Bestehen zurück.

W 1896. Am 21. November 1896 wurde die vom Pfarrer Klose lange angestrebte Errichtung einer Pfarrgemeinde für die Gemeinden Stahlhammer, Jendrzejock und Neuhütte mit dem Sitz des Pfarrers in Jendrzejock genehmigt. Pfarrer Klose hatte fast ganz mit eigenen Mitteln in Jendrzejock ein stattliches Pfarrhaus bauen und ging dann am 19. Januar 1897 selbst als erster Pfarrer auf die von ihm gegründete Pfarrei ab. Er gestaltete sich auf der langen, ziemlich unfruchtbaren Amtszeit, die er ihr Ruhm gewidmet, in der Hilfe des deutschen Jendrzejock mühevollen. Lange und ihm das aber nicht gegönnt, er starb schon am 8. März 1902 als Lazarettpfarrer ab Bord. Er hat in seiner Pfarrei viel gutes.

W 1852. in Königshütte
Am 21. November 1852 wurde die St. Barbarakirche, der Mittelpunkt der bis dahin selbständigen katholischen Pfarrgemeinde, von dem berühmten Baumeister Dietzsch von Dentsch-Piekar eingeweiht, die neue Pfarrei entstand durch Abpfarrung von der Pfarrei Beuthen.

W 1870. In Katowitz am 21. November 1870 neuerbaute Kirche eingeweiht. In gotischem Stil nach Langer's Entwurf durch Maurermeister Kause gebaut, Turm 220' hoch.

V 1409. Dnia 22 listopada 1409 książę mazowiecki Jan II nadaje dwom braciom, Gostěnami i Mikołajowi z Zajkowic prawo posiadania wsi Bzie.

V 1348. Dnia 22 listopada 1348 r. podpisana w Kamyońcu akt pokoju pomiędzy Polską a Węgrami, którego zasadniczym postanowieniem jest odnowienie traktatu przyjaźni zawartego w roku 1341 pomiędzy Janem i Karolem a Kazimierzem Wielkim w Środzie. Wiązano weń także i księcia Bolka świdnickiego, wiecznego w dożywocie, z zastrzeżeniem, że do 3 dni zgodzi się na poddanie zatargów swych z Karolem IV orzeczeniu Albrechta austriackiego; był to arbitraż dla Bolka szczególny, gdyż Albrecht był stryjem jego żony Agnieszki. Ponadto zabezpieczono potrzebne ustępstwa od odbarwna natury między Karolem a Kazimierzem z długi, których Kazimierz zrzekł się na zawsze.

V 1893. W styczniu roku 1892 zabrano się do budowy kościoła w Brzezinie, który przeszkody, jak brak ministerialnego pozwolenia, bankructwo budowniczego, obawa wzgardzonego odbioru budowy a przede wszystkim brak cegieł na ołtarzyki do bardzo ciężkiego dachu tak zahamowały, że kościół dopiero w październiku 1893 r. wykończony, a 22 listopada poświęcony został. Z początku kościół ten był filialny bez jakichkolwiek praw, nawet bez osobnego zarządu kościelnego, a dokonywało się na nabożeństwa do Brzeziny z wyjątkiem pogrzebu bardzo rzadko i bardzo nieregularnie, a dopiero później trochę częściej dojeżdżało.

V 1893. W dniu 22 listopada 1893 r. odbyło się poświęcenie kościoła w Brzezinie przez ks. prob. Klusaka z Łęczycy. Kazanie wygłosił ks. prob. Siankiewicz z Dzierżenic, urzędowało na bezpośrednio odprawnicie ks. Klusaka z asystencji ks. ks. miejscowych Winklera i Jaśnikowskiego.

November

S	M	D	M	D	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	■	28	24	25	26	27
28	29	30				

22

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

V 1907. Dnia 22 listopada 1907 r. wniósł rząd niemiecki w parlamencie projekt ustawy, pozbawiający Polaków prawa odbywania zgromadzeń publicznych i ograniczający bardzo znacznie prawo stowarzyszania się ludności polskiej. (Dr. Józef Ziarek, Historia Polityki str. 289).

V 1915 Kapituła w Gnieźnie, pod rektoratem Ks. Józefa Jarzębowskiego, powiększona dnia 22 listopada 1915 r. Siemowym kanonikiem naszej parafii był ks. Sylwester Gaia.
(Monografia par. gnieźnieńskiego str. 460).

V 1904. Von den ältesten und bedeutendsten Bergwerksgesellschaften Oberschlesiens ist hinzuzuzählen der Georg von Giesche'schen Erben. Die Feierstadt am 22. November ist zugleich Erinnerungstag. Am 22. November 1704 wurde dem Kämmerer Georg Giesche und Breslau vom Kaiser Leopold das Privilegium zur ausschließlichen Gewinnung von Galmei verliehen. Man kannte damals Galmeivorkommen bei Beuthen und Tarnowitz, die schon bekannt waren seit dem Jahre 1568 meist eine Messingblende genannt, die den Königen Peter Hort von Tarnowitz gehörte. Anfang des 18. Jahrhunderts fand Georg Giesche, als er die Tarnowitzer Gegend bereiste, an alten Halden bei Galmei reiche Erze und erhielt das genannte Privilegium auf 20 Jahre, das später seinen Erben von 20 zu 20 Jahren bis 1802 immer erneuert wurde.

(Oberschlesien, 3. Jahrgang, Seite 629 – 631).

V 1890. Am 22. November 1890 wurde von einer Gesellschaft Kaufleuten Breslaus eine Stahl- und Eisenwarenfabrik in Königshütte, Kreis Oppeln gegründet.

V 1867. Am 22. November 1867 † Johannes Scherek, kath. Pfarrer in Stadt Kranowitz, 66 Jahre.

V 1896. Am 22. November 1896 wurde der neue Friedhof der St. Annitatis-Gemeinde zu Beuthen OS. eingeweiht und eröffnet.

V 1353. Der Herzog Wulko von Ratibor beurkundet am 22. November 1353 zu Kosel, daß Mierka, Frau des Pfarrers Bröthen von Radoschau (Kr. Kosel) den dortigen Zins für 6 Mark Prager Groschen an Siegrod von Slawikau verkauft habe.

V 1409. Am 22. November 1409 urkundet Herzog Johann II. von Ratibor in Rybnik bekannt, daß Frau Veronika Wojnin v. Ujest Pfarrerin Margarethe von Goltmirsdorf ihr unterpfändlich Zehn Schock à 30 Mark an Erbzinsen Gostau u. Mikunday von Zejkowitz verkauft haben u. gestattet es ihnen, dies auch im Lehnwege zu besitzen.

(Geheimes Staatsarchiv Ratibor, Seite 75).

1344. Kaizaig ingarske Henryk Lekarny umiyt 23 listopada 1344 r. w obecności biskupa Praesław i Jerka apolskiego hołd Janowi i Karolowi Luksemburczykom i uzyskał za to wiatylko uznanie praw swych do spadku po stryju Przemku, nadanie połowy Głogowa i przyrzeczenie ewentualnego spadku po obu czyjących jeszcze stryjach, ale także i obietnicę pomocy w odzyskaniu utraconych na rzecz króla polskiego i odbudowaniu zburzonych grodów oraz reindykacji dawnych praw. Wynagrodzenie za objęcie przyrzeczonej mu połowy Głogowa winien Henryk zachować jeszcze lat kilka, ale niemniej długotrwały spór o spadek głogowski został zakończony.

1907. Dnia 23 listopada 1907 r. zmarł nagle w czasie przekazu ustnego, upoważniającego go do nabycia ziemi polskiej na kolonizację niemiecką w drodze wywłaszczenia. (Dr. Józef Borek, Historia Polityki str. 289).

1905. Feierliche neue Kirche Gorka Chomiza, Kirchspiel Kirchspiel „Bethesda", hatten die Besitzer des Dorfes ein Fest veranstaltet, um eine neue Prozession zu eröffnen. Am 1. Oktober 1905 wurde mit dem Fällen des Gehölzes begonnen, bis zum 23. November 1905 war man bis zu einer Tiefe von 148 m eingedrungen. Plötzlich trat die Sole mit der Öffnung der Fassmündung unter lautem Getöse hervor, gleichzeitig entwickelten sich Kohlensäure-Exhalationen in großer Menge, und der neue Brunnen füllte einen halben bis einen Meter Fassmündung in die Höhe, während der Wasserspiegel unter Tage zeitweise auf 4.40 m zurückging. Die ausströmenden Gase erfüllten den Schachtraum und seine Umgebung und entzündeten sich vermittelst an der Feuerung des Kesselhauses, wobei der Schachtraum vollständig ausgebrannt und die Maschine zerstört wurde. Die Flammen schlugen bis 15 m hoch empor. Eine Abdämmung war nicht möglich. Am 27. November erlosch die Flamme fast 2 Uhr von selbst, die Besitzer des Dorfes beschlossen, diese Erfindung weiter zu benutzen. (Oberschlesien. 4. Jahrgang, Seite 678/79).

1863. Am 23. November 1863 in Kolonnowska, Kreis Gr. Strehlitz, Einmündung des neuen Schachtes.

1909. Am 23. November 1909 fand die feierliche Einmündung der neuen Kirche in Neudorf 98. Kirchengemeinde Klasse und Breslau statt. Der Kirchbau ist im Innern für den Preis von 145.000 Mark ausgeführt worden und umfasst 1100 Sitz- und 1300 Stehplätze.

60

1906. Dnia 24 listopada 1906 r. zmarł prałat arcybiskup gnieźnieński, ks. Florian Stablewski.

1802 r. Dnia 24 listopada 1802 r. Karol Jan Woyrsch sprzedał nieżyjącej Ekspozytów i Kamień księżnie Jerzemanowej Karolinie, hrabiennej Krajewskiej z Kejć za 80.000 talarów i 100 fryderyksdorów klucznego.

(Monografia pow. śniatyńskiego str. 396).

1802. Dnia 24 listopada 1802 r. sprzedał Karol Wojrsch dobra ujazdzkie Ekspozytów z folwarkiem, Lipina" Jerzemanowej Karolinie, hrabiennej Kejci.

(Monografia pow. śniatyńskiego str. 453).

61

✓ 1802. Karl von Hoyoska verkaufte am 24. November 1802 an den Prinzen Georg Karl, Landgrafen von Hessen, das Rittergut Chropaczów mit den Vorwerken Lipine, der Hälfte der beiden Antheile und einkünftig das erste Mal genannt.
(Oberschlesien. z. Jahrgang, Seite 411).

✓ 1810. Am 24. November 1810 erschien vor der Hauptkommission zur Aufhebung der Klöster der Fürstbischöflichen Diözese Breslau und Oppeln und verbürgte den Wünschen der Aufhebungscommission, daß über alle Klöster, deren sind mehrere Priester, Vikarien und Kommenden der König verfügt hatte, die Inventarisirung sofort im vorgeschriebenen folgenderweise angegeben;
4 Am 24. November 1810 starb das Stift Himmelwitz auf Mittag um 4 Uhr in einem Alter von mehr als 80 Jahren an den Folgen, versehen von dem Königlichen Kommissarius und Fürstlichen Kommissarius Breslauer und Oppeln."

1912. Weihbischof Dr. Wismar weihte die Kirche in Golatitz, Kr. Ratibor.

✓ 1913. Am 24. November fand die Einweihung der Kirche der Königin Rosenkranz in Bukowanowitz bei Rosenberg OS. statt.

✓ 1911. Auf der „Römergrube" bei Niedobschütz bricht ein Brand unter Tage aus.

✓ 1842. Am 24. November 1842 wurde die Kirche in Groß Zyglin vom Konsistorialrath Archidiakonus Anton Schneiderski konsekriert.

1335. Am 24. November 1335 starb Herzog Heinrich VI. von Schlesien-Lüben. Mit dem Tode des Herzog ging das Herzogthum Oberlau an den König Johann von Böhmen über.

1753. Konsekracja nowo odbudowanego kościoła w Dąbrowie (po pożarze w roku 1748) odbyła się dnia 25 listopada 1753 roku. Podniszczenia wówczas nie było, dokonał jedynie benedykcji kościoła nieżyjący proboszcz Cybulka na polecenie biskupa krakowskiego. Wnet też wnętrze kościoła godnie udobiano.

~~1898.~~ ~~Dnia~~ W nocy z 25 na 26 listopada 1898 r. złożyło się w Rybniku podniszczenie naszego kościoła św. Antoniego przez nieżyjącego ks. proboszcza Wróblewskiego.

1898. W nocy z 25 na 26 listopada 1898 r. nieznani sprawcy włamali się do kościoła w Jankowicach i skradli z niego monstrancję, cyborium i kielich.

✓ 1915. die katholischen Einwohner von Birkenhain, Kr. Neubleu, gehörten bisher zum Kirchspiel Kamin; nunmehr haben sie eine eigene neue Kirche erhalten, deren Einweihung am 25. November stattfand. Zum Pfarrsprengel der neuen Kirchengemeinde Birkenhain ist Oberkaplan Maria, bisher in Kalenze, ernannt worden.

1907. Die im Jahre 1903 durch Hochwasser zerstörte katholische Kirche in Arnsdorf bei Neisse ist mit Hilfe freiwilliger und freudiger Gaben wieder aufgebaut worden. Die Einweihung fand am 25. November 1907 statt.

✓ 1436. Herzog Nikolaus von Ratibor fiel in das Land des Herzogs Wenzel von Troppau u. nahm in der Nacht des 25. November 1436 dessen Stadt Leobschütz ein. Dieser aber blieb die Antwort nicht schuldig u. rief durch seinen Hofmarschall Heinrich Sahnau einen Hilfsheer, das wacker dreinschlug.

(Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 83).

1517. Am 25. November 1517 verkündete Herzog Valentin von Ratibor (1516 – 1521) den Jahrmarkt in Kranzendorf einen Jahrmarkt für 30 Jahre. Von dieser Zeit wurden mehrere Jahrmärkte abgeschafft.

(Weltzel, Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 105).

64

November

S	M	D	M	D	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	■	27
28	29	30				

26

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1893. Dnia 26 listopada 1893 r. natrafiono w Bidkupicach koło Żabna Kom. śl. Alojzego pmca kilku emigrantów przy pomocy ks. prob. Spendla. W roku 1896 członków 53, prezesem ks. prob. Ignacy Spendel, przewodniczący Stanisław Mróżek, sekretarz J. Radziejewski, kasjer P. Jędrus.

1918. Dekretem ministerialnym z dnia 26 listopada 1918 r. otrzymano wolną parafię Bnarowską, obejmującą cały obszar gminy Bnarowy.

(Monografia par. świętokrzyskiego str. 460).

1913. Am 26. November feierte die Synagogengemeinde in Ratibor ihr 100jähriges Bestehen.

1904. Am 26. November beging die Synagogengemeinde Neisse das Fest ihres 100jährigen Bestehens.

1913. Das Kgl. Gymnasium in Neustadt OS. beginnt die drei Tage währende Feier seines 50jährigen Bestehens.

1562. Herr Otto von Zedlitz stand zu Ujest Oberglogau am 26. November 1562, und seine Hauptmacht auf die königlichen Herrschaften Oberglogau und Kosel sobta sein Absagebrief, den Landeshauptmann von Oppeln Johannes von Oppersdorf.

66

1751. Skrowny kościół w Żebrzydowicach (w Biegunskiem) pełł opisu, tego natomiast, który go dnia 12 listopada 1751 roku przez podpalił, wskutek czego nietylko kościół spłonął, ale takie dokumenta i różne księgi niepiły zniszczeniu.

1913. Der neuernannte evangelische Gemeindepfarrer in Rosenberg W.P. wurde am 27. November durch den Generalsuperintendenten D. Kaftebohm eingeführt.

1892. Dnia 28 listopada 1892 r. nabożeństwo w Dębie pod Katowicami Św. św. Alojzego przez ks. kapelana Kubisa i Wnuka 1896 zakończone 45; przewodniczący Zygmunt Gajewski, sekretarz Antoni Miaśko, kasjer Paweł Szymiński.

1058. Król polski Kazimierz I, „Odnowiciel", zmarł 28 listopada 1058 r. i wkrótce potem w katedrze poznańskiej.

1922. W dniu 28 listopada 1922 r. sejm śląski w Katowicach przez siedmiodniową rezolucję wyraził swą zgodę na zaprowadzenie w zajętej części Śląska nauki polskiej, co też niebawem nastąpiło.

1915. Der Friedhof für die K. Brunnenverwaltung Kissingen wurde am 28. November geweiht mit folgender Ansprache übergeben.

1867. Einweihung der neuen Kirche zwischen Siemanowitz u. Laurahütte am 28. November 1867.

November

S	M	D	M	D	F	S
		1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	■	30				

29

NOVEMBER

Dezember

S	M	D	M	D	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

1358. Definitywnie uregulowano stosunek biskupstwa do korony czeskiej aktami wydanymi w sobotę 1358 r., w czasie pobytu Karola IV we Wrocławiu w związku z przygotowanym przezeń unormowaniem sprawy sukcesji na tron Jana Luksemburskiego. Dzierżyły w nich, wydany 29 listopada 1358 r. we Wrocławiu, tyczący się dziedzictwa zmarłego Przemka. Biskup i kapituła, powołując się na nabycie Przemka z obligacji od Bolesława ~~wrocławskiego~~ brzeskiego jako komesa czeskiego oraz wzięcie tego uposażenia w lenno od Karola IV jako króla czeskiego i nadanie mu w tejże chwili przywileju nienaruszalności, przyznali tenże w postanowieniu dla królów czeskich i zobowiązywali się, że na wypadek śmierci króla czeskiego biskup wraz z pozostałymi prałatami ujmie się na koronacji jego następcy, zwłaszcza gdy nie będzie on lennikiem Przemka z obligacji i pomimo przywileju nienaruszalności, jak to czynią lenniky korony czeskiej.

1830. Dnia 29 listopada 1830 r. wybuchnęło w Warszawie powstanie, które dla Polski skończyło się smutno. Mimo bohaterstwa i poświęcenia nie potrafiono oderwać ojczyzny od przemożnego sąsiada. Polska stanęła niepodległość do walki. Konstytucję zniesiono, wojsko polskie rozwiązano, wojsko polskie rozbrojono, a naczęła się represje.

1830. Dzień 29 listopada 1830 r. zapisze ciężko na losach Polaków zabory pruskiego. Objęci ogólnej walki odbili się potężnym echem w Poznańskiem i w Prusach Zachodnich. Do końca roku 1830 służbę w.ono Polaków zaboru pruskiego przeszło przez granicę, by znaleźć schronienie w walce o niepodległość. Duch patriotyzmu narodowego nie brakło nawet oficerów i kawalerów pruskich polskiej narodowości. Rząd pruski, bojąc się przeniesienia powstania do Prus, skoncentrował w prowincjach polskich blisko 3 korpusy armii i obsadził całą granicę od Wisły przez Wyszogrodzie.

(Dr. Józef Dzierzek, Historia Polityki str. 59).

1225. Am 29. November 1225 starb der Herzog Kasimir von Oppeln (1211 – 1229) in Lenkersh, bei dem Roman Himmelwitz aufhielt, und wurde beigesetzt in der deutschen Ordenskirche in Kostenthal alla Cimitirit der Deutschen, wie sie in seinem Lande Kirchen genannt wird angegründet in ihnen ja einen festen Platz, Brüder und Knechte. (Geschichte des Deutschen Ordens, Seite 13).

1190. Dnia 29 listopada 1190 r. Kazimierz Sprawiedliwy zatwierdził zakonowi Niemczyckiemu podarki w Białobrzezia, które były podarunkiem komornego i sycenia Wojciecha Sandomierskiego dla zakonu. (Białobrzezie jest prawdopodobnie identyczne z Dębem, wzgl. była to wieś w pobliżu Dębu i Rzemina. Dr. Knossalla przypuszcza, że Białobrzeziem mogłaby też być wieś Miechowice koło Rybnika.

(„Młody Krzyżowiec Śląski" nr. 6 – 7, str. 26).

72

1225. Der Ort Biała (Bela) wird in der ungarischen Urkunde König Bela zum ersten Male am 29. November 1225 erwähnt. Damals schon gab es in Bela hölzerne Kirchen und hölzernes Kastell. Das auf hölzernem Kastle eingerichtete durch Bela hatte an der Spitze einen Schlagen, als Besatz einen Kleriker, Krieger, Bürger und gewisse Funktionäre.

1226. Am 29. November 1225 befand sich König Kasimir in Himmelwitz und stellte hier eine Urkunde aus, durch welche an den deutschen Ritter Nikolaus von Kostenblut (Gościęcin) alle Freiheit des deutschen, wie sie in seinem Orte Bela (d. i. Biała, jetzt Altstadt, Stare Miasto genannt) schon bestand, verliehen, indem er sie von gewissen Lasten und Jahrmarktsteuern sowie von der Heeresfolge, Verbrechen zu verfolgen, befreite und ihnen einen Schulzen, einen Krämer, einen Kretschmer gewährte.

1358. Długi akt, wydany przez biskupa i kapitułę we Wrocławiu 30 listopada 1358 r., dotyczył samego biskupstwa i jego dawniejszych dóbr na Śląsku. Biskup i kapituła uznawali w nim króla Czech, patrona biskupstwa i jego dóbr, prócz innych w księstwie wrocławskim i księstwach lennych Ścinawa i Oleśnica, a to z racji dziedzicznego nabytku księstwa wrocławskiego i zwierzchnictwa lennego nad księstwami Ścinawa i Oleśnica, wiążąc niedwuznacznie z koroną czeską (z wyjątkiem księstwa świdnicko-jaworskiego); uznali, że dobra te znajdują się w obrębie królestwa ~~polskiego~~ czeskiego, powinni zobowiązania koronacyjne co do lenna grodkowskiego, przyrzekali pomoc przeciw wrogom króla i otwarcie dla na wypadek wojny trzeciej części tak ruchomej wydziej, jak i gdzieindziej położonych, a nadto, że król bez ich zgody względnie odszkodowania z wrogami nie zawrze różnego pokoju.

1927. Dnia 30 listopada 1927 r. powstała ochotnicza straż pożarna w Wanczu Rydułtach.

(Monografia par. świętochłowickiego str. 450).

1899. Poświęcenie nowego kościoła w Kamieniu koło Pszczyny, którego budowa kosztowała 193.233 marek odbyła się dnia 30 listopada 1899 r. Do parafii kamieńskiej należały różnego grunty: Kamień, Brzozowice i Orzesze, dwory: Kamień i Brzozowice oraz kol. Brzozowice.

(Monografia par. świętochłowickiego str. 463).

1915. Das hygienische Institut in Beuthen OS. wurde durch einen ~~Neubau~~ Anbau bedeutend erweitert. Die Einweihung desselben fand am 30. Dezember statt.

1912. Am 30. Dezember 1912 wurde in Beuthen in feierlicher Form ein Generalraumsystem für das hygienische Institut seiner Bestimmung übergeben, der mit einem Kostenaufwande von 500.000 Mk. verwirklichte Bau ist auf Kosten der Stadt Beuthen errichtet worden.

1864. Am 30. Dezember 1864 fand die feierliche Einweihung der N. Marienkirche zu Klarenhaust bei Breslau durch Fürstbischof Heinrich statt.

1260. Herzog Wladyslaw von Oppeln (1247-1281) hatte kurz zu seinem Unterhalt die Stadt Klarentaitz verpfändet. Als diese Stadt über dem Aufkommen des benachbarten Gebiet fürderlich war, so wollte er zu Gunsten des Bischofs entscheiden Orte das Stadtrecht und bestimmte, dass die öffentliche Gerichtsstunde nicht wie in letzterer Zeit über Klarentaitz, sondern wie ehemals über Gleiwitz fließen sollte. Auch stellt Wladyslaw auf den Berg Klarentaitz ein Fuß.

Gleichzeitig gab Herzog Wladyslaw dem Bischofe für fast um Oppeln gelegene Dörfer: Bogenschütz, Ehrzanitz, Chrzanowitz, Knosbau, Zlattnig u. Klönitz, die ihm sehr nützig, so Grüben bei Domsdorf mit dem Recht, deutsche oder Polen anzusetzen magdeburg. Urk. geschah am 30. Dezember 1260.

(Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 29).

1514. Anna, Witwe des Herzogs Christopher Tarnowski vermählte mit Johannes ihren ältesten Sohne, den Bischof Christofor ihren Gatten in Betreff der Herzogtümer Sagan und Wiskota. Herzog Valentin von Ratibor (1506-1521) schloss ihn am 30. Dezember 1514 den Frieden. (Wolnzek, Geschichte der Stadt Ratibor, Seite 107).